

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

492.7

Szerző: m. j.

Cím: Éjjeli énekesek a csilláron

Forrás: Világ

Bp.

(Hely)

1918 VIII/11

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1918"

Személy

Éjjeli énekesek a csilláron

(A Világ tudósítójától.) A Casino Mulató Hermina-uti nyári helyiségében furcsa énekcsoport szórakoztatja estéről-estére a pesti közönséget.

Tulajdonképpen nincs is programjuk, az igazgatóság nem hirdeti őket, ők akkor énekelnek bele a műsorba, mikor nekik tetszik, karmester, rendező, sugó... ők füttyülnek ezekre a régi színpadi figurákra, füttyülnek szövegre, kottára, taktusra és füttyülnek a közönségre is, jó magasból füttyülnek, szabadon, amikor nekik tetszik és füttyülnek mindenre és mindenkire, mégis mindenki őket lesi, ők a legjobb szám az egész programmon, színpad és nézőtér meredt nyakkal, mosolygó szemmel figyel fel rájuk és ha rákezdik, a vigság aranyszárnyon suhan át a termen. Pedig egyszerű és ostoba dolgokat énekelnek, a hangjukban semmi különös. Iskola? Ki tanította őket énekelni? Egyszerű utcai énekesek, falvakban, tanyákon, kis házak, udvarok, istállók eresze előtt tavasztól kora őszig összeállnak, elcsicsérgik nótájukat, falun, tanyákon, napsütötte kis házak előtt ki törődik velük? De itt a Casino vig, pezsgős, táncos és dárdós helyiségeiben egész Pest rájuk figyel, fekete frakkját, fehér mellénykéjüket a tekintetével simogatja, fel-feltapsolnak nekik, pedig csak egy kis család, az is az utcai népénekeseik legközönségesebb fajtá-

jából, mégis lefözik a tüllökbe csavart primadonnák népszerűségét, a ragyogón felékszerezett táncosnőket és kuplé és foxtrott és zene, pezsgő, mámor kicsit elcsitul, kicsit visszahúzódik, ha ők rákezdik a maguk napsütéses, szabad, egyszerű nótácskájukat. Ott a nagy csillár körül este féltizenegy és tizenkét óra között csak összecsapják a frakkjuk szárnyát és kis begyükön kigyöngyöz a nóta.

Egy fecskepár rakott fészket a nyár elején a Casino egyik csillárjának felső csészéjébe. A színpad, művészet, közönség feje fölé. Csendes és szolid polgári otthont alapított ezen az otthonalapításra talán nem épp a legmegfelelőbb helyen. Füttyültek mindenre, előítéletre, szokásra, családi jótanácsra, ketten egymásra neveltek és megépítették jó magasra a fészket, pihével, legyezőtollal, eltöredezett kalapdisszel, a kulisszák mögött puderpamacsról, öreg nyullábról elszórt szörrel, mi a macskával, puhán kibélelték és beleültek.

— Így. A Casinóban vagyunk — mondták egymásnak — és most már lássunk hozzá a családhoz.

Nappal, aludtak. A terem sötét és néma. Senki nem zavarta őket. De estére felragyogott a színpad, kigyultak a csillárok. A páholy-sorok, folyosók öntötték a fényt, felharsant a zene és a fecskepár is kitorlított az álmat a szeméből. A fészke szélére ültek és nézték a közönséget:

Elhizott, bamba arcok, dagadt, vizes sze-

mek, vörös kezek, nagy fülek. Néhol egy-egy sápadt, messzefutó, fáradt tekintet. Aztán kiszélesednek a szájak, mint véres kelyhek kinyílnak az ajkak, láрма, néhol egy-egy hazatért, fehér halott tekintet. Mind a színpadra néz. Ők is odafordultak a színpad felé. Ugráló, handabandázó szegény lányok, az aruk gyuladt és veritékes, a mellük szalad fel, le a fujtató sipláda felett, aztán urak, gajdolnak, egy lábon ugrálnak, mint a veréb, mindenfelét összecsínálnak, egy mérges kis ember pálcával hadonáz feléjük... a páholy-sorokban párok dülnek egymásnak, megint széttolják a fejüket, esznek, isznak, kenyérgyegyet kaparásznak elő, pénzeket, papírokat számlálnak... milyen érdekes, mondták a fecskék, de nem arra mondták, amit maguk alatt láttak, hanem arra, hogy nekik nem is kell sokat fáradniuk, vagy röpködniük, mert a sok bogár, légy, szunyog jön magától a nagy csillár felé, ime csak a torkukat kell kitátniuk és egyenest beleröpülnek. Nem kell se jegy, se pótejgy, semmi ácsorgás az élelemkiszámlálásnál, jönnek a fene bogarak maguktól

és a fecskepár a csillár fölött elkezdett boldogan énekelni és azon az estén elhatározták, hogy a fecskemama két tojással többet tojik, mint ahogy azt előre erre a szűkös esztendőre kiszámították.

Aztán még vigabb esték jöttek és még több bogár és ujjabb családi tanács és még több tojás és még több fióka.

*

Ma már övéké az egész Casino. A fészek kikélt és egy egész fészekalja fecske röpköd, csicsereg, csemegéz estére-estére a csillárok körül. Mindenki boldogan nézi őket. Ott énekelnek, fütyürésznek, összebujnak, lakmároznak az egész előadás alatt és mikor a közönség hazatér, ők is pihenni térnek. Egész nap alusznak. Csak éjjel élnek. Bohém fecskék. Pesti fecskék.

És mire a Casino bezárja nyári helyiségeit, ők is elmennek délre, a nyár után. Valahol Egyiptom, vagy Itália, Afrika szép meleg földjén el fogják mesélni — mialatt mi a hosszú, öreg estéken háborús hírekkel, betegséggel és halállal küzködünk — hogy milyen cifra, vig életet éltek ők a pesti nyáron 1918-ban.

Csak arra vigyázzatok fecskék, ártatlan, csillogó, feketegyöngyszemű fecskék, hogy amikor az országok határain átröpültök és dal, muzsika, nevetés, esti toalettek és egymásra dült párok helyett kinjokban a földbe beásott embereket, árnyakat láttok, és ezreket és ezreket és velük szembe más ezreket és ezreket, amint dülledt szemmel, véres fegyverrel, ágyúval egymást kémlelik — és városokat romokban és helyükön felhányt temetőket láttok, fordítsátok el a fejeteket kicsi fecskék és repüljete ész nélkül és magasan, órák hosszát süketen és vakon, mert az ott a nyomor, a szenvedés, a kínok és a halál földje, aki arra ránéz, beleszédül és fulladtan zuhan a vérgőzbe.

Repüljete magasan kicsi fecskék és ne nézzetek a szerencsétlen emberekre.